ПОЛТАВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПОЛТАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Циклова комісія бізнесу й адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ТОВАРОЗНАВСТВО (ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ)»
на 2026–2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	Логістика
Спеціальність	D7 Торгівля
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну	Рачинська Зоя Павлівна
науковий ступінь і вчене звання	-
посада	викладач вищої категорії циклової комісії бізнесу й адміністрування

Контактний телефон	+38-050-982-76-45, +38-067-105-16-25
Електронна адреса	Zojar87@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://lms.puet.edu.ua/pfk/course

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Метою є формування у здобувачів фахової передвищої освіти системи теоретичних знань і практичних умінь щодо основних закономірностей формування асортименту, споживчих властивостей, якості та конкурентоспроможності товарів; опанування принципів класифікації, кодування, стандартизації та оцінювання якості товарів; вивчення чинників, що впливають на формування і збереження їхніх споживчих властивостей на всіх етапах товароруху; набуття навичок застосування товарознавчих знань у професійній діяльності для забезпечення якості, безпечності та раціонального асортименту товарів на підприємствах торгівлі.
Предмет	Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні засади формування, оцінювання, забезпечення та збереження споживчих властивостей і якості товарів; закономірності формування асортименту, класифікації та кодування товарів; чинники, що впливають на їхню якість і конкурентоспроможність; методи оцінювання якості та безпечності товарів, принципи стандартизації, сертифікації, маркування, пакування, транспортування і зберігання товарів на всіх етапах товароруху.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС / 150 год.ин (лекції 18 год., практичні заняття 32 год., самостійна робота 100 год.)
Форми та методи навчання	Форми: лекція-візуалізація, практичне заняття, самостійна робота поза розкладом, консультація.

	Методи: лекції (пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу, сторітеллінг, дискусійний); практичні (частково-пошуковий, дискусійний, імітаційний); самостійна робота (дослідницький, метод самоконтролю).
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять, захист домашнього завдання, обговорення матеріалу занять, виконання навчальних завдань, доповіді з рефератами та їх обговорення, тестування, поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Організація торгівлі, хімія
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства. СК 4. Здатність визначати характеристики товарів і послуг у підприємницькій та торговельній діяльності. СК 8. Здатність визначати і задовольняти потреби споживачів як пріоритетних суб'єктів ринку.	РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності. РН 7. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємницької та торговельної діяльності для подальшого використання у практичній діяльності. РН 10. Визначати характеристику товарів і послуг у підприємницькій та торговельній діяльності за допомогою сучасних методів.

Тематичний план навчальної дисципліни

Скорочення: Л – лекція; ПЗ – практичне заняття; СР – самостійна робота.

Назва теми	Лекція та практичні заняття (зміст)	Годин	Завдання самостійної роботи	Годин СР
Модуль 1. Теоретико-методологічні засади товарознавства				
Тема 1. Предмет, методи та завдання товарознавства	Лекція 1. Товарознавство як наука і навчальна дисципліна. Об'єкт, предмет, мета та завдання. Товар як об'єкт товарознавства. Основні поняття, методи дослідження. Етапи розвитку товарознавства та його роль у сучасній логістиці. Практичне заняття 1. Аналіз товару як об'єкта товарознавства; опрацювання основних термінів і складання понятійної карти. Поточний контроль: опитування, обговорення, тематичне тестування.	Л – 2 ПЗ – 4	Самостійне опрацювання матеріалів, завдань НМП та дистанційного курсу. Реферат «Роль товарознавства у сучасній логстиці»; доповідь «Етапи розвитку товарознавчої науки».	10
Тема 2. Споживні властивості та показники якості товарів	Лекція 2. Поняття споживних властивостей товарів. Функціональні, ергономічні, естетичні, екологічні властивості та безпечність. Показники якості, їх	Л – 2 ПЗ – 4	Самостійне опрацювання матеріалів, завдань НМП та дистанційного курсу. Реферат «Класифікація споживних	10

Назва теми	Лекція та практичні заняття (зміст)	Годин	Завдання самостійної роботи	Годин СР
	класифікація і значення для оцінювання товарів. Практичне заняття 2. Визначення споживних властивостей на прикладах товарів; порівняння показників якості двох товарів. Поточний контроль: опитування, обговорення, тематичне тестування.		властивостей»; порівняльна таблиця показників якості двох товарів.	
Тема 3. Класифікація та кодування товарів	Лекція 3. Сутність і призначення класифікації товарів. Класифікаційні ознаки, ієрархічний і фасетний методи. Системи кодування та товарні коди, використання у торгівлі, обліку й логістиці. Практичне заняття 3. Класифікація асортименту товарної групи; аналіз класифікаційних ознак та кодів товарних позицій. Поточний контроль: опитування, обговорення, тематичне тестування.	Л – 2 ПЗ – 2	Самостійне опрацювання матеріалів, завдань НМП та дистанційного курсу. Доповідь «Значення класифікації товарів для обліку й логістики»; створення схеми класифікації товарної групи.	10
Тема 4. Асортимент товарів і його формування	Лекція 4. Поняття товарного асортименту, його структура і види. Показники широти, глибини, повноти, стійкості та оновлення асортименту. Основи формування асортиментної політики торговельного підприємства. Практичне заняття 4. Розрахунок показників широти, глибини, повноти та оновлення асортименту на прикладі магазину. Поточний контроль: опитування, обговорення, тематичне тестування.	Л – 2 ПЗ – 2	Самостійне опрацювання матеріалів, завдань НМП та дистанційного курсу. Реферат «Асортиментна політика торговельного підприємства»; аналіз асортименту магазину.	10
Тема 5. Якість товарів та методи її оцінювання	Лекція 5. Поняття якості товарів і чинники її формування. Органолептичні, вимірювальні, експертні, реєстраційні методи оцінювання. Показники якості, переваги й обмеження різних методів. Практичне заняття 5. Порівняльна характеристика органолептичного, вимірювального, експертного і реєстраційного методів оцінювання якості. Поточний контроль: опитування, обговорення, тематичне тестування.	Л – 2 ПЗ – 4	Самостійне опрацювання матеріалів, завдань НМП та дистанційного курсу. Доповідь «Сучасні методи оцінювання якості товарів»; порівняння переваг і обмежень методів.	10
Разом за модулем 1		Л – 10 ПЗ – 16		50
Модуль 2. Забезпечення якості та збереження товарів				
Тема 6. Стандартизація, технічне регулювання та підтвердження відповідності	Лекція 6. Призначення стандартизації та технічного регулювання. Нормативні документи, технічна документація, вимоги до продукції. Підтвердження відповідності, декларації та знаки відповідності. Практичне заняття 6. Аналіз позначень стандартів, технічної документації, декларацій та знаків відповідності на прикладах товарів. Поточний контроль: опитування, обговорення, тематичне тестування.	Л – 2 ПЗ – 4	Самостійне опрацювання матеріалів, завдань НМП та дистанційного курсу. Реферат «Роль стандартизації у забезпеченні якості товарів»; огляд вимог до обраної групи товарів.	10
Тема 7. Ідентифікація, маркування та інформація про товар	Лекція 7. Поняття ідентифікації товарів. Функції та види маркування. Обов'язкова й додаткова інформація про товар, штрихове кодування. Ознаки невідповідності маркування.	Л – 2 ПЗ – 4	Самостійне опрацювання матеріалів, завдань НМП та дистанційного курсу. Доповідь «Маркування як джерело інформації для споживача»;	10

Назва теми	Лекція та практичні заняття (зміст)	Годин	Завдання самостійної роботи	Годин СР
	Практичне заняття 7. Читання маркування й аналіз етикеток; виявлення інформаційних невідповідностей, розбір штрихових кодів. Поточний контроль: опитування, обговорення, тематичне тестування.		фотозвіт з аналізом етикеток.	
Тема 8. Пакування товарів та його товарознавче значення	Лекція 8. Функції пакування у товароруху. Види тари та пакувальних матеріалів, їх захисні, транспортні й інформаційні властивості. Вибір пакування з урахуванням особливостей товару та екологічних аспектів. Практичне заняття 8. Порівняння пакувальних матеріалів; оцінювання захисної та інформаційної функцій; вибір пакування для товару. Поточний контроль: опитування, обговорення, тематичне тестування.	Л – 2 ПЗ – 2	Самостійне опрацювання матеріалів, завдань НМП та дистанційного курсу. Реферат «Екологічні аспекти пакування»; обґрунтування пакування для обраного товару.	10
Тема 9. Зберігання, транспортування та товарні втрати	Лекція 9. Чинники збереження якості товарів. Умови та режими зберігання, транспортування, терміни придатності. Дефекти, природні втрати, причини виникнення і способи запобігання. Практичне заняття 9. Розв'язання ситуаційних завдань щодо режимів зберігання, термінів придатності, дефектів і товарних втрат. Поточний контроль: опитування, обговорення, тематичне тестування.	Л – 2 ПЗ – 4	Самостійне опрацювання матеріалів, завдань НМП та дистанційного курсу. Доповідь «Чинники збереження якості товарів»; алгоритм запобігання товарним втратам.	10
Тема 10. Товарознавча експертиза та управління якістю товарів у торгівлі	Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу. Мета та завдання товарознавчої експертизи. Порядок огляду та оцінювання товарів, фіксація дефектів, складання акта. Контроль якості під час приймання та реалізації товарів. Практичне заняття 10. Складання акта огляду товару, аналіз дефектів; кейс щодо приймання партії та планування контролю якості. Поточний контроль: опитування, обговорення, тематичне тестування.	Л – 0 ПЗ – 2	Самостійне опрацювання матеріалів, завдань НМП та дистанційного курсу. Реферат «Товарознавча експертиза у вирішенні торговельних спорів»; міні-проєкт «Програма контролю якості товарної групи».	10
Разом за модулем 2		Л – 8 ПЗ – 16		50
Разом за дисципліною		Л – 18 ПЗ – 32		100

Інформаційні джерела

1. Дробишева О. О., Коваленко О. В., Стоєв В. Л. Організація торгівлі : навчально-методичний посібник. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 116 с. URL: https://dspace.znu.edu.ua/items/6cdab35b-7fdd-4f8e-b121-b141c9835eba.
2. Семенова Т. В. Економіка та організація торгівлі : навчальний посібник. Дніпро : Український державний університет науки і технологій, 2024. 113 с. URL: https://crust.ust.edu.ua/handle/123456789/18333.
3. Болтянська Л. О., Завадських Г. М., Лисак О. І., Тебенко В. М. Основи підприємництва і торгівлі: від класики до диджиталізації : навчальний посібник. Запоріжжя : ТДАТУ, 2025. URL: https://elar.tsatu.edu.ua/items/829b26e7-ee1c-4a13-9587-334c5a99a635.

4. Боковець В. В., Нечипоренко Т. Д. Торговельне підприємництво : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2026. 158 с. URL: https://press.vntu.edu.ua/index.php/vntu/catalog/book/993.
5. Юдічева О. П., Самойленко А. А. Технологія торговельних процесів та мерчандайзинг : методичні рекомендації до виконання самостійної роботи. Київ : КНУБА, 2024. 24 с. URL: https://repositary.knuba.edu.ua/handle/123456789/13484.
6. Економіка та організація торговельних підприємств : практикум / М. В. Семикіна, Л. Д. Запірченко, С. С. Матієнко та ін. Кропивницький : ЦНТУ, 2024. URL: https://dspace.kntu.kr.ua/items/599e657a-5542-4717-bf1c-7d8f94c722ea.
7. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / О. В. Димченко, О. Д. Панова, В. В. Коненко та ін. ; за заг. ред. О. В. Димченко. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 432 с. URL: https://eprints.kname.edu.ua/62084/1/051-Підручник_2022.pdf.
8. Остапов С. Е., Євсеєв С. П., Газдюк К. П. та ін. Інформаційні системи електронної комерції : навчальне видання. Новий Світ – 2000, 2024. URL: https://repository.kpi.kharkov.ua/items/0eeb7678-89fb-487e-9563-3a73cd36f627.
9. Сохацька О. М., Зварич Р. Є., Панасюк В. М. Міжнародна логістика : підручник. Тернопіль : Західноукраїнський національний університет, 2022. 370 с.
10. Залізнюк В. П., Платонов О. І., Яценко В. А. та ін. Логістичні технології міжнародних перевезень та експедирування вантажів авіатранспортом : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2024. 480 с. URL: https://condor-books.com.ua/tekhnichna-literatura/lohistychni-tekhnolohiyi-mizhnarodnykh-perevezen-ta-ekspedyruvannya-vantazhiv

Додаткові

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Microsoft Office / LibreOffice, табличний редактор Excel / Calc, браузер, дистанційний курс у системі Moodle ; електронні каталоги стандартів і нормативних документів.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів фахової передвищої освіти: усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському фаховому коледжі Полтавського університету економіки і торгівлі https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/pfk-polozh-org-osv-p.pdf

Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів у Полтавському фаховому коледжі Полтавського університету економіки і торгівлі https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/09/pfk-polozh-pids-ocin.pdf

Положення про екзаменаційну комісію Полтавського фахового коледжу Полтавського університету економіки і торгівлі https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/07/pfk-polozh_exam_comis.pdf

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом, але за об'єктивних причин (воєнний стан в Україні, хвороба, працевлаштування, стажування) можливе відвідування занять дистанційно з використанням платформи Moodle.

Положення про організацію навчання здобувачів фахової передвищої освіти за індивідуальним графіком у Полтавському фаховому коледжі Полтавського університету економіки і торгівлі http://pfk.puet.edu.ua/docs/pfk-polozh-org-navch.pdf

Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються в Полтавському фаховому коледжі Полтавського університету економіки і торгівлі, та надання їм академічної відпустки http://pfk.puet.edu.ua/docs/pfk-polozh-por-vidrah.pdf

Політика щодо академічної доброчесності: під час роботи над матеріалом курсу не допустимо порушення академічної доброчесності. Сукупність етичних принципів і правил, якими мають користуватись здобувачі при опнуванні дисципліни наведено у наступних науково-методичних матеріалах:

Положення про академічну доброчесність у Полтавському фаховому коледжі Полтавського університету економіки і торгівлі http://pfk.puet.edu.ua/docs/pfk-polozh-acad-dch.pdf

Кодекс честі студента Полтавського фахового коледжу Полтавського університету економіки і торгівлі

http://pfk.puet.edu.ua/docs/pfk-codex.pdf

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про академічну мобільність Полтавського фахового коледжу Полтавського університету економіки і торгівлі https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/07/pfk-polozh_acad_mobl.pdf

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про конфліктні ситуації Полтавського фахового коледжу Полтавського університету економіки і торгівлі https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/07/pfk-polozh_confl.pdf

Положення про порядок реагування на доведенг випадки булгнгу (цькування) у Полтавському фаховому коледжг Полтавського унгверситету економгки і торггвлг та вгдповгдальнгсть осіб, причетних до булінгу (цькування) https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/04/buling2-pfk.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: http://puet.edu.ua/psyhologichna-pidtrymka-v-puet/

Положення про студентське самоврядування http://pfk.puet.edu.ua/docs/pfk-polozh-stud-samovr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/

Безпека освітнього середовища: забезпечується комплексом матеріально-технічних, організаційних та психосоціальних умов, що відповідають сучасним вимогам законодавства України

https://puet.edu.ua/pro-koledzh/materialno-tehnichna-baza-poltavskogo-fahovogo-koledzhu-poltavskogo-universytetu-ekonomiky-i-torgivli/)., https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/08/zvit-ukryttya_puet.pdf

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/03/zvit-inklyuzyvnist_college.pdf

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Масимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (5 балів) та контрольне опитування (5 балів), обговорення матеріалу занять та виконання навчальних завдань (5 балів), завдання самостійної роботи (5 балів), тестування (5 балів), поточна модульна робота (5 балів)	30
Модуль 2 (теми 6-10): відвідування занять (5 бали) та контрольне опитування (5 балів), обговорення матеріалу занять та виконання навчальних завдань (5 балів), завдання самостійної роботи (5 балів), тестування (5 балів), поточна модульна робота (5 балів)	30
Підсумковий контроль: екзамен	40
Разом	100

Перелік активностей для отримання додаткових балів

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Навчальна	Підготовка якісних презентацій або мультимедійних матеріалів до тем лекцій / практичних занять Успішне проходження додаткового онлайн-тестування	до 10 балів (за весь семестр)
Науково-дослідна	Участь у студентській науково-практичній конференції або круглому столі з тематики дисципліни Підготовка та публікація тез доповіді Виконання аналітичного міні-дослідження (наприклад, порівняльний аналіз форматів роздрібної торгівлі або оцінка організації товаропостачання конкретного підприємства) Участь у студентських олімпіадах, конкурсах фахової майстерності з економічних дисциплін	до 10 балів (за весь семестр)

Шкала оцінювання знань здобувачів фахової передвищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю